

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobců: **a) The Prague Institute of Advanced Studies (PIAS)**, zájmové sdružení právnických osob, se sídlem U Michelského lesa 366, Praha 4, **b) dr. P. P., D. Phil.**, zastoupených JUDr. Miroslavem Jindrákem, advokátem se sídlem Zdiměřická 1452, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 7, Praha 1, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2003, čj. 33419/2002-14, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2007, č. j. 8 Ca 101/2006 – 74,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2007, č. j. 8 Ca 101/2006 – 74, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci podali včas kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2007 č. j. 8 Ca 101/2006 - 74, kterým byl odmítnut návrh (žaloba) žalobců, jímž se domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví.

Nejvyšší správní soud vyšel z tohoto skutkového stavu:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Akademie věd České republiky vytvořily zájmové sdružení právnických osob (§ 20f a násl. občanského zákoníku), které mělo název The Prague Institute of Advanced Studies (PIAS). Toto sdružení bylo zapsáno do rejstříku sdružení ve smyslu § 20i odst. 2 občanského zákoníku a tím nabylo právní způsobilosti. Ve stanovách sdružení, resp. v jejich dodatku ze dne 19. 4. 1996 zapsaném do registru je uvedeno, že jménem sdružení jedná jeho prezident (tj. žalobce b), který je

statutárním a výkonným orgánem sdružení; do působnosti správní rady patří mj. rozhodování o zrušení sdružení.

Dne 29. 7. 1999 uzavřely Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Akademie věd České republiky dohodu, podle níž jako jediní členové zájmového sdružení (PIAS) z něj vystupují. Tím jejich členství v PIAS zaniká. V dohodě je uvedeno, že v důsledku vystoupení všech svých členů se PIAS ke dni vystoupení zrušuje. Zrušením vstupuje PIAS do likvidace; po jejím ukončení zanikne. PIAS po dobu likvidace bude užívat svého názvu společně s dovětkem „v likvidaci“. Dále dohoda uvádí, že obě strany společně jmenují likvidátora, jímž je JUDr. Lenka Deverová, která funkci likvidátora přijímá a stává se jí okamžikem podpisu této dohody. Dohoda obsahuje konečně ustanovení o právech a povinnostech likvidátora.

Obvodní úřad Městské části Praha 4 dne 16. 8. 1999 pod č. reg. 6/92-Sd. poté rozhodl takto:

1. *Zájmové sdružení právnických osob s názvem „The Prague Institute of Advanced Studies (PIAS)“, zapsané v registru pod č. reg. 6/92-Sd., se ke dni právní moci tohoto rozhodnutí zrušuje a vstupuje do likvidace.*
2. *Ke dni právní moci tohoto rozhodnutí se mění název sdružení „The Prague Institute of Advanced Studies“ (PIAS)“ o dovětek „v likvidaci“. Úplný název sdružení: The Prague Institute of Advanced Studies (PIAS), v likvidaci“.*
3. *Jediným statutárním zástupcem The Prague Institute of Advanced Studies (PIAS) v likvidaci je, počínaje dnem právní moci tohoto rozhodnutí, likvidátor: JUDr. Lenka Deverová, r.č., bytem....*

Rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy, odboru občanskosprávních agend, ze dne 4. 6. 2002 čj. MOR 36/2000, MHMP 46192/2000, bylo shora uvedené rozhodnutí Obvodního úřadu Městské části Praha 4 v řízení mimo odvolání zrušeno.

Rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, resp. ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 12. 1. 2003 čj. 33 419/2002-14 bylo shora uvedené rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy na základě odvolání podaného Akademií věd a likvidátorkou zrušeno.

Proti tomuto naposled uvedenému rozhodnutí podali žalobu žalobce PIAS a dr. P. P. (zjevně jako ten, kdo je podle stanov statutárním orgánem sdružení). V žalobě jsou namítány procesní vady správního řízení, mj. to, že rozhodnutí Obvodního úřadu Městské části Praha 4 bylo žalobci doručeno až po nabytí právní moci, takže neměl možnost na něj reagovat. Správní orgány se nevypořádaly s otázkou, zda zrušení sdružení a jmenování likvidátora bylo provedeno v souladu se stanovami. Žalobci navrhli zrušení napadeného správního rozhodnutí a jeho vrácení „příslušnému orgánu“ k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 30. 9. 2004 č.j. 8 Ca 231/2003 - 35 rozhodl, že návrh se odmítá pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Ke kasační stížnosti žalobců Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 22. 3. 2006 č.j. 3 As 2/2005 - 55 toto usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že je třeba zkoumat okolnosti věci a znovu posoudit, zda žaloba byla podána opožděně.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 20. 9. 2007 č.j. 8 Ca 101/2006 - 74 žalobu odmítl proto, že byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Dospěl k závěru, že PIAS neexistuje, protože byl zrušen shora uvedeným správním rozhodnutím a nemůže tedy být aktivně legitimován k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobci namítli, že nebyly splněny podmínky pro to, aby PIAS byl zrušen a byla nařízena jeho likvidace. Žalobci poukazují na tu část stanov, podle níž do působnosti správní rady patří mj. i rozhodování o zrušení členství. Dohoda MŠMT a Akademie věd ČR o vystoupení z PIAS, o jeho zrušení a o jmenování likvidátora je v rozporu se stanovami, protože o zrušení mohla rozhodnout pouze správní rada. Z hlediska zásad spravedlivého procesu žalobci namítli, že o věci ve správním řízení rozhodovalo MŠMT, tedy instituce, která je účastníkem sporu a v dané věci „rozhodovala sama o sobě“. Žalobci navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud posoudil věc takto:

Právní institut zájmového sdružení právnických osob, jak je upraven v § 20f až 20j občanského zákoníku, je občanskoprávním (soukromoprávním) institutem. Tomu odpovídá i důraz na stanovy sdružení (§ 20h o. z.). Podle § 20h odst. 1 o. z. stanovy sdružení určí název, sídlo a předmět činnosti sdružení, úpravu majetkových poměrů, vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, orgány sdružení a vymezení jejich působnosti, způsob zrušení sdružení a naložení s jeho likvidačním zůstatkem.

Je-li právní institut zájmového sdružení právnických osob institutem občanskoprávním, odpovídá tomu i pravomoc státních orgánů rozhodovat o sporech, příp. o jiných věcech, které se v souvislosti s realizací tohoto právního institutu vyskytnou. Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

Ve vztahu k projednávané věci je třeba dovodit tyto závěry:

Zákon, tedy občanský zákoník, nestanoví, že by věci zájmových sdružení právnických osob projednávaly a rozhodovaly o nich jiné státní orgány než soudy, tedy mj. orgány veřejné správy. Podle § 20i odst. 2 o. z. krajský úřad vede rejstřík sdružení a zápisem do něj sdružení nabývá právní způsobilosti. Z této právní úpravy ovšem nelze dovodit, že orgán veřejné správy má pravomoc k tomu, aby rozhodl o zrušení sdružení PIAS a určil likvidátora, jak se to stalo v projednávané věci. Rozhodnutí Obvodního úřadu Městské části Praha 4 ze dne 16. 8. 1999 č. reg. 6/92-Sd je proto třeba pro nedostatek pravomoci považovat za nicotné.

Ze spisů nevyplývá, že by ke zrušení sdružení došlo způsobem určeným stanovami, tedy rozhodnutím správní rady; k tomu se pouze poznamenává, že nedošlo-li zákonným způsobem ke zrušení sdružení, nepřichází v úvahu jmenování likvidátora.

Za tohoto právního stavu nelze dovodit, že by sdružení právnických osob PIAS neexistovalo, a proto rozhodnutí Městského soudu v Praze opřené o skutečnost, že PIAS je osobou zjevně neoprávněnou k podání žaloby, je nezákonné (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

V tomto řízení Městský soud v Praze především posoudí tak, jak mu již bylo jednou Nejvyšším správním soudem uloženo, zda žaloba byla podána včas.

Bude-li tato podmínka splněna, pak posoudí zákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2003 s přihlédnutím ke skutečnosti, že rozhodnutí Obvodního úřadu Městské části Praha 4 ze dne 16. 8. 1999 je nicotné.

Uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu je Městský soud v Praze vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí pak rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. února 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu